การศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 , 2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก

วิชาวิจัยตลาด รหัสวิชา 3202 - 2002 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

วิจัยไม่ใช้เพื่อการค้า

โดย

นางปรารถนา ดวงแก้ว

แผนกวิชาการตลาด
วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวนครราชสีมา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หัวข้อเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 , 2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก วิชาวิจัยตลาด รหัสวิชา 3202-2002 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

ผู้วิจัย: นางปรารถนา ดวงแก้ว

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด รหัสวิชา 3202-2002 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555” ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง บูรณาการการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของผู้สอน ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่นักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 1

ขอบเขตของการวิจัย..... 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 3

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง..... 4

งานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย..... 8

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง..... 8

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 8

การดำเนินการวิจัย/การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 8

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... ต

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....

ตารางที่ 4.1 ผลความพึงพอใจด้านผู้สอน 10

ตารางที่ 4.2 ผลความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 11

ตารางที่ 4.3 ผลความพึงพอใจด้านกิจกรรมประเมินผล..... 12

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....

สรุปผลการวิจัย..... 13

แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน..... 13

บรรณานุกรม..... 14

ภาคผนวก.....

แบบสอบถามสำรวจความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอน.....

วิจัยในชั้นเรียน

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนต้องมีรูปแบบ ที่หลากหลายเพื่อให้สนองความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลได้ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยการศึกษาถึงวิธีการสอนและวิธีการเรียนของผู้เรียนในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เน้นให้ผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสาน หรือบูรณาการใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยากรประเภทต่าง ๆ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จากภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของครู ทั้งในฐานะผู้วิจัย และผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำการวิจัยได้ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนของตนเอง พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือที่เรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน (สมบูรณ์ ตันยะ. 2547:2)

การวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนางานจัดการเรียนการสอนของครู ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) คือ เป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง และนำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้วจะพัฒนาข้อความรู้ที่ได้นั้นต่อไป ให้มีความถูกต้องเป็นสากลและเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนานักเรียนของครูให้มีคุณภาพยิ่งๆขึ้นไป โดยทั่วไปแล้วประชากรเป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียนจะถูกจำกัดเป็นกลุ่มผู้เรียนในความรับผิดชอบของครูนักวิจัยเท่านั้น และข้อความรู้ที่ได้มักจะมีความเฉพาะคือจะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและผลการพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนของครูนักวิจัยเป็นสำคัญ (สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. 2538:6)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ในด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการประเมินผล

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1,2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ที่เรียนวิชาวิจัยตลาด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 21 คน

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1,2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ที่เรียนวิชาวิจัยตลาด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 21 คน เนื่องจากผู้เรียนมีจำนวน 21 คน จึงใช้ประชากรเป็นผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ จะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วยคำถามจำนวน 19 ข้อ คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านผู้สอน	จำนวน 7 ข้อ
2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ
3) ด้านกิจกรรมการประเมินผล	จำนวน 4 ข้อ
รวม	จำนวน 19 ข้อ

ลักษณะของตัวแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
4	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	มาก
3	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
2	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของประชากร มาพิจารณาระดับความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

$$\text{ระดับ} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ย	4.20 – 5.00	หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.40 – 4.19	หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับ	มาก

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้แก่นักศึกษา

1.3.4 การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ได้ทราบถึงความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในวิชาวิจัยตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอนได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติงานบริการคอมพิวเตอร์ และวิชาอื่น ๆ ต่อไป

วิจัยไม่ใช้ประโยชน์

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1.1 ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์

พยุงศักดิ์ นามวรรณ (2537, หน้า 53- 54) ได้ให้แนวคิดที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง คือทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's general theory of human motivation) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ ของมนุษย์ โดยตั้งสมมติฐานว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีสิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็ จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ซึ่ง แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1) ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)

2) ความต้องการชื่อเสียง ยกย่อง (Self-esteem Needs)

3) ความต้องการด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belong ness And Love Needs)

4) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

5) ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs)

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้น เพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ เป็นต้น ความต้องการทางด้านร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety need) ถ้าหากความต้องการทางด้าน ร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการสูงในขั้นต่อไป คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่าง ๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัย จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นจากร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ

3) ความต้องการทางด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belongingness and love needs) ภายหลังจากที่ตนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการ ที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้ เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น โดยมีความรู้สึกว่า ตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4) ความต้องการชื่อเสียงยกย่อง (Self-esteem needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้ และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากให้บุคคลอื่น ยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์การ

5) ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-actualization needs) ความต้องการสูงสุดของมนุษย์ คือ ความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิด หรือความคาดหวังความ ทะเยอทะยาน ความใฝ่ฝัน ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการสอบสนองความต้องการ ทั้ง 4 ขั้นอย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้น และมักจะเป็นความต้องการที่เป็น อิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันอยากที่จะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตน คาดฝันไว้อย่างสูงส่งในทัศนะของตน

2.1.2 ทฤษฎีความต้องการ อี อาร์ จี (E R G Theory)

ในช่วงปี ค.ศ.1969 เคลย์ดัน อัล เดอร์เฟอร์ (อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535, หน้า 195-197) ได้เสนอ แนวความคิดที่สอดคล้องกับมาสโลว์ ซึ่งได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ (Existence Needs : E) ประกอบด้วยความต้องการที่จำเป็นในการอยู่รอดของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

2) ความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relatedness Needs : R) เช่น ครอบครัว เพื่อน ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

3) ความต้องการเจริญเติบโต (Growth NEEDS :G) เป็นความต้องการที่จะพัฒนา ตนเอง และใช้ศักยภาพในตนเองที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการ สูงสุด

จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีลำดับความ ต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์แต่แตกต่างที่ความต้องการของมนุษย์อาจกลับไปกลับมาได้ เช่น กระบวนการความพึงพอใจความก้าวหน้า (Satisfaction – progression process) อาจทำให้อึดอัดใจในความพยายาม เพราะต้องเพิ่มความรับผิดชอบ จึงกลับมาสนใจความต้องการทางสังคม หรือความต้องการความเป็นอยู่อย่างสุขสบายแทน เรียกสภาพการณ์ เช่นนี้ว่า Frustration regression process (นันทนา ประกอบกิจ 2538, หน้า 37-38)

อัลเดอร์เฟอร์ เห็นว่าความสำคัญของความแตกต่างของบุคคล ในความต้องการต่าง ๆ กัน ทั้งความแตกต่างของบุคคลในระดับพัฒนา และความแตกต่างของบุคคลในฐานะ สมาชิกของกลุ่ม เขานำทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ มาประยุกต์ใช้ในแง่ ที่ว่าแม้ผู้บริหารจะพยายามตอบสนองความต้องการระดับต่าง ๆ ของพนักงานโดยการ ดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ แต่บางครั้งการตอบสนองเหล่านั้นอาจติดขัด หรือสิ่งที่จะพึงมอบให้ อาจยังไม่มีการตอบสนองนั้น ๆ ก็จะไม่ได้ผลดีตามต้องการ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับ เปลี่ยนการจูงใจ หรือหันกลับให้ถูกทาง มิฉะนั้นการจูงใจอาจไม่เกิดประโยชน์ เท่าที่ควร

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ (Satisfaction) พจนานุกรมด้านจิตวิทยา Chaplin (อ้างถึงใน ธนพร ชุมวรฐายี 2539, หน้า 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึก ของผู้ที่มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจาการเข้าไปติดต่อขอรับ บริการในสถานบริการนั้น นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ หลากหลาย เช่น ความพึงพอใจ คือทัศนคติในทางบวกของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ทุกสิ่งที่เกี่ยวเนื่องจากความต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์ ถ้าบุคคลได้รับความตึงเครียด มีผลเกี่ยวเนื่องจากความ

ต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์จะเกิดความพึงพอใจมากขึ้น (Smith 1966, หน้า 115) ส่วน (Vroom 1967, หน้า 90) กล่าวว่า ทัศนคติและความพึงพอใจเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวก จะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจ ในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบและแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั้นเองสอดคล้อง กับ เชลเลย์ (อ้างถึงในจิรวิทย์ เดชจรัสศรี 2538, หน้า 40) ที่ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น แล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนั้นเป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่ระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือ ความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนั้นมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ ส่วนความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบ ความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพอใจคือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้า แบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจ จะเกิดได้มากที่ใดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

นอกจากนี้ กิติยา ปรีดีดิลก (2524, หน้า 321-322) ได้ให้ความหมายของความพึง พอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการเขาได้

หลุย จำปาเทศ (2533, หน้า 35) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความ ต้องการได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

ชวิณี เดชจินดา (2530, หน้า 45) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติ ทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถ ตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมี ความแตกต่างกันขึ้นกับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

2.2.1 **ความหมายของความพึงพอใจ**

ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

พิน คงพูล (2529, หน้า 21) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนอง ความต้องการทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

กู๊ด (1973, หน้า 320) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพคุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และ ทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำอยู่

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อ สิ่งนั้น ๆ เมื่อบุคคลอุทิศแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อกระทำในสิ่งนั้น ๆ

2.2.2 **ความสำคัญของความพึงพอใจ**

สาโรช ไสยสมบัติ (2534, หน้า 15) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้งานประสบ ผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการก็คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงที่สุดจากความสำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่า หากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานต่อไป

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์พร ฟองหล่ำ (2555) ศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ นักศึกษาพื้นฐานไม่ดี ไม่มีความถนัด ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ ขาดเรียนบ่อยหรือเข้าเรียนช้า ไม่สนใจเรียน ปัญหาจากการเรียนการสอนที่พบมากที่สุดคือ อาจารย์เข้มงวดในการทำงาน สอนจริงจังทำให้บรรยากาศในการเรียนเครียดไม่ใช้สื่อการสอน สอนเร็ว สอนไม่น่าสนใจ

ผ่องใส ถาวรจักร (2551) ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่ออาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออาจารย์ผู้สอนในด้านการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนและด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาดของนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ระดับชั้น ปวส.1และปวส.2 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ในด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการประเมินผล ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอน ได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาวิจัยตลาดและวิชาอื่น ๆ ต่อไป

2. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับ ปวส.ชั้นปีที่ 1,2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกของวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวนครราชสีมา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา วิจัยตลาด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 21 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านผู้สอน	จำนวน 7 ข้อ
2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ
3) ด้านกิจกรรมการประเมินผล	จำนวน 4 ข้อ
รวม	จำนวน 19 ข้อ

ลักษณะของตัวแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
4	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	มาก
3	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
2	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1	คะแนน ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

4. การดำเนินการวิจัย / การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร แบบปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 และเพื่อหาข้อมูล ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการจัดการด้านการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการเชิงสำรวจ ซึ่งจะวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.20 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.40 – 4.19	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.60 – 3.39	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.80 – 2.59	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.79	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในระดับ	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ของนักศึกษาของนักศึกษาระดับชั้น ปวส.1 และ ปวส.2 สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก สรุปได้ว่า

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติงานบริการคอมพิวเตอร์ ด้านครูผู้สอน

ด้านครูผู้สอน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ครูมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.88	0.21	มากที่สุด
2. ครูสามารถอธิบายเนื้อหารายวิชาได้อย่างชัดเจน	4.88	0.21	มากที่สุด
3. ครูสามารถตอบข้อซักถามในเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี	4.96	0.13	มากที่สุด
4. ครูสรุปเนื้อหาวิชาได้อย่างชัดเจนเข้าใจง่าย	4.85	0.24	มากที่สุด
5. ครูตรงต่อเวลาทั้งการเข้าชั้นเรียนและเลิกชั้นเรียน	4.88	0.21	มากที่สุด
6. ครูให้ความสนใจแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	4.92	0.18	มากที่สุด
7. ครูได้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมระหว่างเรียน	4.85	0.24	มากที่สุด
รวม	**4.88**	**0.20**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ในด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.88 S.D = 0.20) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในทุกข้อ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยตลาด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนการเรียนการสอน	4.59	0.52	มากที่สุด
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.70	0.45	มากที่สุด
3. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.10	0.33	มาก
4. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น บรรยายบทบาทสมมติ	4.74	0.46	มากที่สุด
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.75	0.37	มากที่สุด
6. มีการใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย	4.74	0.44	มากที่สุด
7. จัดให้คำแนะนำสิ่งประกอบการเรียนการสอนเพิ่มเติม	4.73	0.44	มากที่สุด
8. สื่อการสอนที่นำมาใช้มีความน่าสนใจเป็นปัจจุบัน	4.77	0.42	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยตลาด ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.64 S.D = 0.42) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากในข้อ 3 และมากที่สุดในข้อ 1 และ ข้อ 2 ข้อ 4 ถึงข้อ 8

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยตลาด ด้านกิจกรรมประเมินผล

ด้านกิจกรรมประเมินผล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แจ้งกฎเกณฑ์และวิธีประเมินอย่างชัดเจน	4.92	0.33	มากที่สุด
2. ประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.92	0.19	มากที่สุด
3. การวัดผลและประเมินผลมีความยุติธรรม	4.85	0.24	มากที่สุด
4. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์วัดผลและประเมิน	4.85	0.24	มากที่สุด
รวม	**4.88**	**0.25**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ในด้านกิจกรรมประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.88 S.D = 0.76) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกข้อ

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยตลาด ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1และ 2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

5.1.1 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด ในด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านกิจกรรมการประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5.1.3 ด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1) ด้านผู้สอน: ผู้สอนควรเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติให้กับนักศึกษามากขึ้น

2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน: ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3) ด้านกิจกรรมการประเมินผล: -

5.2 แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติงานบริการคอมพิวเตอร์

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยตลาด นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1และชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาวิจัยตลาด ดังนี้

5.2.1 ด้านผู้สอน: ในด้านผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านที่ครูผู้สอนสามารถตอบข้อซักถามในเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี และ ครูผู้สอนให้ความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง

5.2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน: ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม พร้อมด้วยมีการปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม

5.2.4 ด้านกิจกรรมการประเมินผล: จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยมีการแจ้งกฎเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน และประเมินผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

บรรณานุกรม

สุวัฒพา สุวรรณเขตนิคม. (2538). แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน. บพิธการพิมพ์. กรุงเทพฯ.

สมบูรณ์ ตันยะ. (2547). การประเมินทางการศึกษา. สุวิริยาสาส์น. กรุงเทพฯ.

กิติยา ปรีดีดิลก. (2542). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร.

จิรวิทย์ เดชจรัสศรี. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการ ให้บริการของกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนาบริหารศาสตรมหา บัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์. (2538). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ศึกษาเฉพาะกรณีสาขาท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. ภาค นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.

ชวิณี เดชจินดา. (2530). ความพึงพอใจของประชาชนต่อศูนย์บริการกำจัด ภาคอุตสาหกรรมเขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม,

ธนพร ชุมวรฐานี. (2539). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการ ให้บริการของกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนาบริหารศาสตร์ มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นันทนา ประกอบกิจ. (2538). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การ: ศึกษากรณีฝ่าย พัฒนาชุมชน สำนักเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิยม ศรีวิเศษ. (2521.) ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครู การศึกษา 9 .ปริญญานิพนธ์ กศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

พยุงศักดิ์ นามวรรณ. (2537). ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนของเจ้าหน้าที่ ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น. มปป.

พิน คงพูล. (2529). ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

พิมพ์พร ฟองหล่ำ. (2555). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ผ่องใส ถาวรจักรและคณะ (2551) ความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่ออาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยราชพฤกษ์ สำนักวิชาการ วิทยาลัยราชพฤกษ์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2535). เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ งานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ มหาสารคาม.

หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร : สามัคคีสาส์น.

Good,Cartor V. (1973). Dictionary of education. New York : Mcgraw-Hill.Book.

วิจัยไม่ใช้ประโยชน์